זו חדייב נהר גוזן זו גינזק וערי מדי זו חמדן

וחברותיה ואמרי לה זו יוניהר וחברותיה

חברותיה מאן אמר שמואל כרך מושכי

יחידקי ודומקיא א"ר יוחגן וכולן לפסול כי

אמריתה קמיה דשמואל א"לי בנך י הבא

מן ישראלית קרוי בנך אואין בנך הבא מן

העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה והאיכא

בנות ואמר רבינא ש"מ בן בתך הבא מן

העובד כוכבים קרוי בנך גמירי דבנתא

דההוא דרא איצטרוויי אצטרו איכא דאמרי

כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל לא זזו משם

עד שעשאום עובדי כוכבים גמורים שנאמר

יבה' בגדו כי בנים זרים ילדו יתיב רב יוסף

אחוריה דרב כהנא ויתיב רב כהנא קמיה

דרב יהודה ויתיב וקאמר עתידין ישראל

דעבדי יומא מבא כי חרבי תרמוד והא

חריב ההיא תמוד הואי רב אשי אמר היינו

תרמוד היינו תמוד אכפולי הוא דמכפל

חריב מהאי גיסא אותיב מהאי גיסא ואי

חריב מהאי גיסא אותיב מהאי גיסא יתיב

רב המנונא קמיה דעולא וקא הוי בשמעתא

אמר מה גברא ומה (3) גברא אי לאו דהרפניא

מאתיה אכסיף א"ל כסף גלגלתא להיכא

יהבת א"ל לפום נהרא א"ל א"כ מפום נהרא

את מאי הרפניא אמר ר' זירא הר שהכל

פונין בו במתניתא תנא כל שאין מכיר

משפחתו ושבטו נפנה לשם אמר רבא והיא

עמוקה משאול שנאמר 2מיד שאול אפדם

ממות אגאלם ואילו פסול דידהו לית להו

תקנתא פסולי דהרפניא משום פסולי

דמישון ופסולי דמישון משום פסולי דתרמוד

פסולי דתרמוד משום עבדי שלמה והיינו

דאמרי אינשי קבא רבא וקבא זומא מיגנדר ואזיל לשאול ומשאול לתרמוד

ומתרמוד למישן וממישן להרפניא:

הדרן עלך חמש עשרה נשים

ביצד באשת אחיו שלא היה בעולמו

להן אח ואח"כ ייבם השני את אשת

אחיו ומת הראשונה יוצאה משום אשת

אחיו שלא היה בעולמו והשניה משום

צרתה עשה בה מאמר ומת שניה

חולצת ולא מתייבמת: גבו' אמר רב

נחמן מאן דתני ראשונה לא משתבש מאן

שניה לא משתבש מאן דתני

ראשונה

שני אחים ומת אחד מהן ונולד

נר מצוה םה א מיי׳ פי״ב מהל׳ איסורי ביאה הלכה

יבום אב מיי׳ פ״ו מהל׳ יבום הלכה יו סמג עשין נא נב טוש"ע אה"ע סימן קעג סעיף יב:

תוספות ישנים ואמר רבינא ש"מ בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך וכו' פירוש מדלח קאמר כי יסירם מכלל דבן קאמר כי יסירם מכלל דבן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך ומ"ה לא רצה לכללם יחד כי הדבר אינו שוה בשניהם כלומר בנך ובתך משום דבבנך ליכא חששא כ"א ממנו אבל מבנו ליכא חששא שהוא בן העובדת כוכבים ואינו קרוי בנך אבל בתך יש שם חששא ממנה ומבנה. כי בנה דין הוא שילד אחר מעשיר לטבודה כוכביה ונה בנה אוא מסיר לעבודת כוכבים והוא קרוי בנך כי הולך אחר האם:

ממת המטון אומר מייבם לאיזו שירלה וחולך לשניה. נראה דמייבם לאיוו שירלה לא קאי אעשה בה מאמר דהא ר' שמעון סבר לקמן (יט:) חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה לרתה:

→)@(-

תום' חד מקמאי י **פר**ק כיצד. הא דתנן עשה מתיבמת ה״ה אע״ג דלא עבד בה מאמר שניה מחלץ חלצה יבומי לא מיבמה דקי"ל כשמואל

דאמר יש זיקה אפי׳ בתרי אחי וה״ל צרת לו)אחות אשה בזיקה. והא דקתני עשה כה מאמר לאפוסי :קניז גמור קמ"ל

א) נ"ל אשת אחיו שלא היה בעולמו בזיקה.

יבמות

כישראלים ונוהג בהן איסור ממזרות והן לא נזהרו ונשאו זה אחותו אבתו לא תקח לבנך דאי (1) יולדת בן לעבודת כוכבים לאו בנך או בתו והרי הן ממזרים: כי אמריפה קמיה דשמואל. עד השתא מיקרי ולא קרינן ביה כי תסיר את בנך אלא אבתך לא תתן לבנו קאי וה"ק שמא תלד בן ויסירנו האב

מאחרי שאותו קרוי בנך וקשה לר"ת לפירושו דפי׳ בנךי קרוי בנך היינו בנך הבא מן הישראלית שאביו עובד כוכבים דעליה קאי כי יסיר וא"כ אמאי מייתי ואמר רבינא בן בתך כו׳ הרי הן ממש דברי שמואל ורבינא נמי מאי קאמר (ו) ש"מ מדר' יוחנן מה שייך לומר ש"מ דהן ממש דברי רבי יוחנן ואומר ר"ת דכי יסיר אבתו לא מקח לבנך קאי והכי קאמר כי יסיר החותן את בנך מאחרי והיינו הסרה שאין הזרע מתייחס אחר בנך אלא אחר העובדת כוכבים דאין קרוי בנך אלא בנה ושמואל ורבי יוחנן לא פירשו כלום בעובד כוכבים הבא על בת ישראל אלא רבינא מדקדק דבן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך מדלא כתב כי יסיר את בתך ש"מ דלית בה הסרה משום דמתייחם אחריה ואין נראה לר"י דכי יסיר משמע כמו הסרה מאת הקב"ה כדמתרגמי' ארי יטעי יתה ודרשי' נמי מכי יסיר לרבות כל המסירים ועוד פירש ר"ת בע"ה דשמואל ורבי יוחנן דייקי מכי יסיר את בנך דמשמע דוקא על הסרתו הקפיד הכתוב שלא יטעהו ולא על הסרת בן בנו דכיון דבא מן העובדת כוכבים אין קרוי בנך אלא בנה מדלא כתיב כי יסירם או כי יסיר בנך וזרעו מאחרי ורבינא דייק ש"מ בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך דדוקא בבנך (ח) כי יסיר את בנך למעוטי זרעו אבל בבתך אפי׳ בזרעו

יש לחוש להסרה: פבולי דמישן משום פסולי דתרמוד. והא דאמר

בפרק שני דקדושין (דף מט:) עשרה קבין עזות ירדו לעולם תשעה נטלה מישן ואחת כל העולם פי׳ לפי שהן ממזרים הא דלא נקט תרמוד שפסולין יותר שמא אשתרבוב למישן עד שגדלו יותר מתרמוד ושמא בתרמוד היו רוב עובדי כוכבים ובמישן רוב ישראל:

משאול לתרמוד. שאול קורא ש בבל לפי שתחילה גלו

כולם לבבל כשרים ופסולים ומבבל הלכו כל הפסולים לתרמוד כדאמר בעשרה יוחסין (קדושין סט:) דלא עלה עזרא מבבל עד שעשאה כסולת נהיה ומונה כסדר שהלכו הפסולים מזו לזו כמו שהקב הולך ומתגלגל מכאן לכאן:

הדרן עלך חמש עשרה נשים

ביצד. עשה בה מאמר. דסיפל (דף יח:) לא אנטריך דמרישל שמעי׳ לה אלא איידי דמתני ליה ברישא תנא להו נמי בסיפא: באן דתני ראשונה לא משתבש. הכא לא געי מאן דתני ראשונה אמאי לא תני שניה כדדייק בריש מס' ע"ז (דף ב. ושם) מאן דתני אידיהן מ"ט לא תני עידיהן דהתם בעי משום דה"ל למיתני לשון עדות כדכתיב יתנו עדיהן וילדקו ובתר דמשני דתברא עדיף הדר פריך מאן דתני עידיהן מאי טעמא לא תני אידיהן:

שניה חולאם. ולא מיפטרא משום לרת ערוה דלאו לרתה ממש היא: ולא מסייבמת. דמאמר קונה מקלת והויא לרת ערוה במקלת מדרבנן: גב"ל **מאן דחני ראשונה**. מאן דקרי לה ראשונה להך שנפלה לפני לוי שני פעמים לא משחבש ומאן דקרי לה שניה לא משחבש:

6) [ע' קירושין עב], זו חדייב נהר גוזן וכו' מושכי חידקי ודומקיא: לפסול. רובן הבא מן העובדת בוכבים קרוי בגך אלא בגה. פירש ב (ש"ש), ג' לקמן כג. ממורים שנטמעו ה' עשרת השבטים בעובדות כוכבים ובניהן הרי הן בקונטרס דמדכתב כי יסיר ולא כתב כי תסיר משמע דלא קאי מית הישראלות ניידי דרי אירה שומרים ביידי ב

מילתיה דרב יהודה הי (משמיה דרב אסי (ג) קאמר וי ואחר פטירתו של רב אסי בא לפני שמואל) וקאמר כי הדר אמריתה להא דרב אסי קמיה דשמואל דחושין לקדושין: אמר בנך הבא מישראלים קרוי בנך ואין בכך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה. דנפקא לן מכי יסיר את בנך מאחרי (דברים ז) ולא כתיב כי תסיר את בנך אלמא לאו אבתו לא תקח לבנך מהדר דא"כ היה לו לומר כי העובדת כוכבים תסיר ש"מ דאי נמי יולדת בן לעבודת כוכבים לא בנך מיקרי ולא קרינן ביה כי תסיר את בנך הילכך עובדי כוכבים גמורים הם: והאיכא בנות. שנשבו ונשאום עובדי כוכבים והולידו מהם: ואמר רבינא. לקמן בפ"ב (דף כג.) בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך דכתיב בתך לא תתן לבנו כי יסיר את בנך מאחרי מדלא כתב כי תסיר ש"מ דאבתך לא תתן לבנו קאי וה״ק שמא תלד לו בן ויסירנו האב מאחרי וקא קרי ליה בנך וליחוש לקידושין: דההוא דרא. דעשרת השבטים: אילטרויי אילטרו. ים נבקע רחמן מלקלוט זרע ונעשו עקרות: אילטרו. לשון ביקוע כמו י) טיליא חריפי דמלרי זיקי (ע"ז ד' ל.) וכמו ליריא דחיטי (פסחים דף מ.): יומה טבה. משום דממזרים הם ומטמעים בישראל ופוסלים אותן: היינו תרמוד היינו תמוד. ודקחמר הא חרוב לא חריב כולה: דאיכפולי איכפול. כשחרבה מכאן נכפלה וניבנית מכאן: וקא הוי. מקשה: אמר. עולא עליה דרב המנונא מה גברא ומה גברא כמה הוא גדול: אי לאו דהרפניא מאמיה. שחינם מיוחסים: שהכל פונים שם. כל פסולין שאין מולאין אשה פונין והולכין שם: והיא עמוקה. ורעה לדבר זה יותר מגיהנם דאילו ליורדי גיהנם איכא תקנתא דכתיב מיד שאול אפדם ממות אגאלם ואילו פסולי דידהו לית להו תקנתה: משום פסולי דמישון. שקרוצה לה ומתערבין בהן ואמר בפרק עשרה יוחסין (קידושין עא:) מישון מתה והתם מפרש פסולייהו: קבא רבא וקבא ווטא. איפה גדולה ואיפה קטנה שניהם מעוותים כלומר כל הפסוליו מתגלגלים ויורדים לשחול ומשחול לתרמוד כלומר ששאול גבוה מתרמוד ומתגלגל משחול לתרמוד וטעמח

כדלעיל דאילו ליורדי גיהנם איכא תקנתא ולפסול דידְהו אין טהרה: מגנדר. מתגלגל:

הדרן עלך חמש עשרה נשים ביצד אשת אחיו שלא היה בעולמו. פוטרת לרתה: ונולד להם אח. ומנאה זקוקה ליבם ועליו אסורה משום אשת אחיו שלה היה בעולמו: והח"ל ייבם השני הח השת החיו. ולו חשה החרת ומת: הראשונה. זו היא אשת (ה) ראובן שנפלה לפניו כבר פעם אחת: יוצאה. ונפטרת מזה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו כו': עשה בה. זה שמת מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמת:

השבטים בעובדי כונפים ה) והרש"ל מקיים גירסא זו, ו) צ"ל לאחר, ז) הוא יין לבן, מ) בנך כו' קרוי. יעצ"ד, ט) פי' עמוקה כשאול,

תורה אור השלם 1. בַּיְיָ בָּגָדוּ כִּי בָנִים זְרִים לדו עתה יאכלם חדש אָת חֶלְקִיהֶם: הושע ה ז 2. מיַד שְׁאוֹל אָפְּדֵם יָוֶם. ווושע וויו שְׁאוֹל אָפְּדֵם אָגְאָלֵם אֲהִי ממות דְבָּרֶיף מֶוֶת אֲהִי קְּטְבְּךְ שְׁאוֹל נֹחַם יִסְתֵר מֵעִינָי: הושע יג יד

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ל בנך (הבא מן ישראלית) תא"מ ונ"ב בתוספות מבואר דלא גרס ליה אבל בסוף פ׳ האומר מפורש דגרסי ליה התום׳ ע"ש דף ס"ח ע"ב: (ב) שם מה גברא ומה גובריה אי לאו: (ג) רש"י ד"ה כי למכיתה וכו' דרכ יודא משמיה דרב אסי משכא לאחר פטירתו של רב אסי בא לפני שמואל וקלמר כי הדר: (ד) ד"ה לינטרויי לינטרו נבקע. נ"ב כמו בע"ו דף הכקש. ל כ לנו בע"ו לף למ"ד: (ה) ד"ה הראשונה זו היא אשת אחיר הראשון שנפלה לפניו: ד"ה ואין בנך וכו' זי יולדת בן: : [3 (1) בא"ד מאי קאמר ש"מ. (ז) בא ד מנה קחמת ש מ: נ"ב לקמן דף כ"ג ע"ח: (ח) בא"ד דדוקה צבנך כתיב כי יסיר את בנך :למעוטי זרעו

מוסף רש"י

הבא מן בנן הישראלית קרוי בנך. כתיכ כתך לא תתן לכנו ובתו לא תקח לבנך, וסמיך ליה כי יסיר את בנך, מדלא כתיב כי יסיר את בתך משמע דבן הנולד לעובד כוכבים מבתך קאמר שיסירנו העובד מיסילה יטעוכו מוכנים מאחריו, ושמעינן דבן בתך אפילו מן העכו״ם קרוי נגך, ואין בגך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בגך, מדלה כתיב נמי כי את בנך, דנשמע מניה דקפיד נמי קרא בבתו לא תקח לבנך משום כי תסיר את הבן הנולד לה מבנך, אלמא בן העובדת בוכבים אינו קרוי בנך אלא לנה (קדושין סח: וכעי"ז לקמן כג. ודברים ז ד). הדרן עלך חמש עשר נשים